

Kultur- og
likestillingsdepartementet

Høring

Forslag til endringer i forskrift for strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner

23.11.2023

Frist for høringsuttalelser er 18.12.2023

1. Innledning

Kultur- og likestillingsdepartementet fremmer i dette høringsnotatet forslag om endringer i *Forskrift for strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner*.

Forslagene innebærer en teknisk endring i måten Lotteri- og stiftelsestilsynet beregner tilskuddet. Endringene skal gjøre tilskuddsordningen mer presis og fleksibel, slik at den i større grad reflekterer endringer i strømprisen i løpet av døgnet og måneden. Endringene kan ses i sammenheng med justeringen av strømstøtneordningen for husholdninger, til en såkalt timesoppløsningsmodell. Endringene skal ha virkning fra og med tilskudd for september 2023.

For at forskriften skal kunne vedtas før søknadsrunden for fjerde kvartal 2023 åpnes, sendes endringene kun på en kort høringsrunde.

2. Bakgrunn

Strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner ble opprettet med virkning fra desember 2021, jf. Prop. 77 S (2021–2022) og Innst. 251 S (2021–2022). Tilskuddsordningen har gitt frivillige organisasjoner om lag samme tilskudd som privatpersoner har fått gjennom strømstøtneordningen for husholdninger.

Strømstøtneordningen for husholdninger ble endret med virkning fra og med september 2023, jf. Prop. 116 L (2022–2023). Strømstøtten beregnes ikke lenger etter gjennomsnittlig månedspris, men baserer seg på spotprisen time for time. Det er nettselskapene som beregner støtten for sine kunder og trekker den fra på faktura for nettleie.

Bakgrunnen for endringene er at det i perioder har vært svært stor variasjon i strømprisene i løpet av døgnet og måneden. Det har gjort at den gjennomsnittlige månedsprisen har avviket fra den reelle spotprisen i deler av døgnet og måneden. Husholdninger og organisasjoner som har hatt høyt strømforbruk under slike høyprisperioder vil isolert sett ikke ha fått dekket 90 prosent av kostnadene over 70 øre per kWt for dette forbruket.

Stortinget har lagt til grunn at strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner følger kompensasjonsgraden for husholdninger, jf. Innst. 14 S (2022-2023). Regjeringen har i sitt budsjettforslag for 2024 gått inn for at dekningsgraden i strømstøtteordningen for frivillig sektor skal være på om lag samme nivå som i strømstøtneordningen for husholdninger når denne legges om til timesoppløsning, jf. Prop. 1 S (2023-2024). Det er derfor ønskelig å gjøre endringer slik at ordningen for frivillige organisasjoner også tar mer hensyn til prisvariasjon.

3. Gjeldende rett

Tilskuddsordningen er beskrevet i *Forskrift for strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner*. Lotteri- og stiftelsestilsynet forvalter ordningen på vegne av Kultur- og

likestillingsdepartementet. Regjeringen har foreslått at ordningen vil gjelde ut 2024, jf. Prop. 1 S (2023-2024).

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har beregnet gjennomsnittsprisen per prisområde per måned. Frivillige organisasjoner som kvalifiserer i ordningen, kan hvert kvartal søke om tilskudd for forbruk i prisområder der gjennomsnittlig månedspris var høyere enn 70 øre per kWt. Søkerne må dokumentere utgifter til strøm eller fjernvarme.

Støttegraden har variert gjennom perioden. Fra og med 1. juni 2023 ligger den fast på 90 prosent av gjennomsnittlig strømpris over 70 øre per kWt.

4. Departementets vurderinger og forslag

Departementet har, i dialog med Lotteri- og stiftelsestilsynet og Reguleringsmyndigheten for energi (RME), vurdert alternative måter å beregne strømstøtten til frivillige organisasjoner i lys av endringene i strømstønadsordningen for husholdninger.

Strømstønadsordningen for husholdninger tar utgangspunkt i den enkelte kundes forbruk time for time. Detaljert forbruk leses av kundens måler-ID og kundens individuelle strømstøtte kommer frem av fakturaen for nettleie.

Departementet har tidligere vurdert hvorvidt frivillige organisasjoner kan få automatisk tilskudd gjennom nettselskapene eller ved at Lotteri- og stiftelsestilsynet innhenter forbruksdata fra Elhub. Det er særlig fire årsaker til at slike helautomatiserte løsninger ikke er hensiktsmessige for denne tilskuddsordningen:

1. Frivillige organisasjoner tilsvarer ikke en egen sluttbrukergruppe i nettselskapenes kundesystemer. Det ville krevd store ressurser å endre disse systemene for å gjennomføre en automatisk utbetaling til frivillige organisasjoner.
2. Frivillige organisasjoner får ikke dekket alt slags forbruk, jf. forskriften § 3. For en del søkere må det derfor gjøres individuelle vurderinger knyttet til hvor stor andel av forbruket som er støtteberettiget. Det kan ikke ivaretas gjennom en helautomatisert ordning.
3. En del frivillige organisasjoner leier lokaler eller har av andre grunner ikke eget strømabonnement.
4. Det finnes per i dag ingen lovhjemmel for å innhente individuelle forbruksdata til dette formålet.

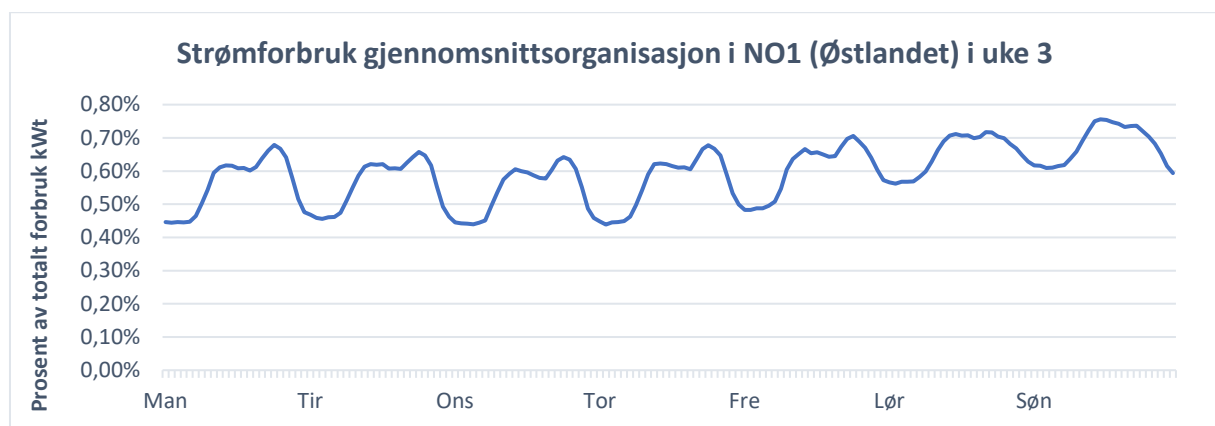
Strømstøtteordningen for frivillig sektor vil derfor fortsette å være søknadsbasert. For å få en støtte som i større grad tar hensyn til prisvariasjon gjennom døgnet og måneden må det derfor gjøres andre endringer i denne ordningen.

Det er ikke hensiktsmessig, verken for søker eller forvalter, at søker oppgir forbruksdata per time i søknaden. Det vil kreve at søker oppgir forbruksdata for over 2000 felt per søknadsperiode.

Departementet foreslår en beregning av tilskuddet som bruker den enkelte søkers månedlige strømforbruk, reelle priser time for time og *forbruksmønsteret* til en gjennomsnittsorganisasjon. Forbruksmønsteret vil være et estimat på hvordan strømforbruket fordeler seg gjennom døgnet og måneden for organisasjonene.

Beregning av tilskudd

Forbruksmønsteret lages ved at Lotteri- og stiftelsestilsynet hver måned får aggregerte målerdata fra Elhub for et utvalg tidligere søkere, fordelt på prisområdene som har hatt en strømpris over 70 øre per kWt. Dataene vil gi et bilde på hvordan en gjennomsnittlig søkerorganisasjon i hver av prisområdene forbruker strøm gjennom døgnet og måneden. Ved behov kan data fra tidligere søkere suppleres med data fra organisasjoner i Frivillighetsregisteret.

Figur 1: Fordelingen av strømforbruket til en gjennomsnittsorganisasjon på Østlandet i uke 3 2023

Med utgangspunkt i data mottatt fra Elhub regner Lotteri- og stiftelsestilsynet ut støtte per time for utvalget av organisasjoner i hvert prisområde. Støtten per time regnes ut ved at forbruk ganges med prisen som eventuelt overstiger 70 øre. Denne summen ganges deretter med 0,9 fordi organisasjonene skal få dekket 90 prosent av denne differansen. For eksempel, hvis samlet strømforbruk for en gitt time er 1 million kWt og timesprisen er 95 øre, blir støtte for denne timen $1\ 000\ 000 * (95\ \text{øre} - 70\ \text{øre}) * 0,9 = 225\ 000$ kroner.

Summen av støtte per time blir deretter delt på det totale forbruket til utvalget i det aktuelle prisområde.

$$\text{Støttesats (kr/kWt)} = \frac{\text{Sum støtte (kr)}}{\text{forbruk (kWt)}}$$

Dette vil resultere i en støttesats som, når anvendt på det totale forbruket til en gjennomsnittsorganisasjon, vil gi et støttebeløp som ligger tett opp mot støtteordningen for husholdninger.

Med denne metoden blir det ingen endringer for søkerne, de vil fortsatt søke kvartalsvis ved å oppgi månedlig forbruk. Den nye metoden tar hensyn til at forbruket og prisene generelt er høyere i noen deler av døgnet. Den tar også hensyn til prisvariasjoner og generelle forbruksvariasjoner i løpet av måneden.

Metoden vil ikke fullt ut fange opp organisasjoner som har et forbruksmønster som avviker veldig fra gjennomsnittsførbuket. Det kan potensielt føre til at noen organisasjoner får mer eller mindre i støtte enn de ville fått dersom strømstøtten var beregnet basert på deres reelle forbruk time for time. For det store flertallet vil likevel den nye måten å beregne tilskuddet på gjøre at tilskuddet blir mer i tråd med deres reelle strømutfgifter.

Mulighet for flere kategorier

Departementet har vurdert hvorvidt det er hensiktsmessig å dele søkermassen i ulike organisasjonskategorier med ulike forbruksmønster. En slik løsning vil i større grad ta høyde for at ulike typer organisasjoner har ulikt forbruk. Eksempelvis kan en organisasjon som kun har strømforbruk knyttet til kontordrift på dagtid ha et ulikt forbruksmønster enn en organisasjon som kun har forbruk knyttet til aktivitet på kveldstid. Ved å dele opp i flere kategorier kan det gjennomsnittlige forbruksmønsteret per kategori ligge tettere opp mot det reelle forbruket til den enkelte organisasjon i kategorien.

Det er flere utfordringer med en slik løsning. For det første er det svært utfordrende å definere gode kategorier som samsvarer med forbruk. Departementet har ikke informasjon om strømforbruk per time på organisasjonsnivå og er derfor ikke kjent med den enkelte organisasjons forbruksmønster. Det er derfor en risiko for at en del organisasjoner vil havne i kategorier med et forbruksmønster som i større grad avviker fra deres reelle forbruksmønster enn det en gjennomsnittsorganisasjon ville gjort. Flere ulike kategorier vil også føre til økt administrasjon i ordningen.

Dataene på aggregert forbruk fra tidligere søkere viser at gjennomsnittsorganisasjonen har et visst forbruk gjennom hele døgnet, men at forbruket er klart størst på kvelden. I helgene er kurven flatere, med et jevnt, høyt forbruk gjennom dagen. Dette er i tråd med forventningene. Departementet har derfor ikke gått videre med flere kategorier.

Innføring av en nedre terskel for utbetaling av tilskudd

Når tilskuddet beregnes ut fra spotprisen time for time, kan det være perioder og prisområder der strømprisen er over 70 øre per kWt noen få timer i måneden. Dersom støttesatsen blir lav nok vil en del organisasjoner med lavt forbruk kun få noen kroner i tilskudd.

Departementet har vurdert om det i slike tilfeller bør innføres en nedre terskel for utbetaling av tilskudd, slik at organisasjonene ikke oppfordres til å søke i en ordning der de i praksis ikke vil få tilskudd.

Det er utfordrende å sette en terskel som er tilpasset den store variasjonen blant søkerne. Selv en svært lav støttesats vil tilsvare flere tusen kroner i kvartalet for de største søkerne. Departementet foreslår derfor å ikke sette en terskel, men gi god informasjon om hvor mye en organisasjon kan forvente å få i tilskudd den aktuelle perioden. Søkerne kan da vurdere om det er verdt å søke i ordningen. Ved svært lav støttesats kan Lotteri- og stiftelsestilsynet vurdere å slå sammen to søknadsrunder, slik at det beregnes og utbetales strømstøtte for to kvartaler av gangen.

Øvrige endringer

I Prop. 1 S (2023-2024) har regjeringen foreslått at ordningen skal gjelde ut 2024 og at terskelen for tilskudd heves fra 70 til 73 øre per kWt fra og med 1. januar 2024. Begge disse endringene er foreslått tatt inn i forskriften, med forbehold om Stortingets behandling av Prop. 1 S (2023-2024).

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget kan medføre økte utbetalinger gjennom ordningen. Hvor stort utslaget blir vil avhenge direkte av hvor stor prisvariasjonen blir og i hvor stor grad høyprisperioder samvarierer med perioder med høyt forbruk. Departementet har allerede tatt høyde for dette i forslag til statsbudsjett for 2024, jf. Prop 1 S (2023-2024).

Lotteri- og stiftelsestilsynet vil få noe økte administrative kostnader knyttet til innføringen av ordningen. Kostnadene er primært knyttet til oppstart og implementering av ny forskrift og utvikling for å kunne betale ut tilskudd for september 2023 sammen med fjerde kvartal 2023. Kostnadene dekkes innenfor rammen for ordningen.

Elhub vil få i oppdrag å sammenstille data hvert kvartal for hvert prisområde med timespriser over 70/73 øre per kWt. Elhub fakturerer Lotteri- og stiftelsestilsynet for oppdraget. Kostnaden dekkes innenfor rammen for ordningen.

Forslaget vil ikke innebære endringer for søkerne når det gjelder selve søknadsprosessen.

6. Forslag til forskriftsendringer

I Forskrift 1. juli 2022 nr. 1283 om strømstøtteordningen for frivillig sektor, foreslås følgende endringer med virkning for tilskudd fra og med september 2023 (endringene er markert i kursiv):

§ 4. Beregning av tilskudd

Tilskuddet beregnes basert på dokumentert forbruk. *Tilskuddsmottakere får dekket 90 pst. av prisforskjellen mellom 70 øre per kWt og timesprisene, der forbruket per time beregnes ved hjelp av et gjennomsnittlig forbruksmønster for frivillige organisasjoner. Fra og med 1. januar 2024 endres terskelverdien til 73 øre per kWt.*

§ 6. Varighet

Tilskuddsordningen er midlertidig i perioden april 2022 til desember 2024.